

Jonge stotterende kinderen en hun ouders.

Van vragen naar antwoorden en tips.

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

1

Onzekerheid en veel vragen...

Hebben we iets verkeerd gedaan?

“Ik wil zo graag helpen als hij vastzit, maar ik weet niet wat ik best kan doen, het maakt me zo onzeker..”

“Ik ben bang dat ik het erger maak...”

“Er wordt een grapje gemaakt op een familiefeest, ik ben zo getroffen dat ik niets zeg, ik zou trouwens niet weten wat ik moet zeggen...”

“Het kost hem zoveel inspanning dat ik er ongemakkelijk van word...”

Gaat het nog weggaan?

Kan het nog erger worden?

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

2

Ouders zijn niet de oorzaak van stotteren.

Weten wat stotteren is helpt om te weten wat je kan doen en wat je best niet doet.....

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

3

Omgaan met je stotterend kind:

- Niet evident
- Onzekerheid
- Hulpeloosheid
- Vragen
- Machteloosheid
- Angst

- ... **net daar waar je trefzeker en zelfzeker je kind wil helpen...**

29/10/2012

Veerle Waekens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

4

- **Alles wat ouders doen is bedoeld om hun kind te helpen...**

- **....het heeft niet altijd het effect dat ze wensen en hopen...**

29/10/2012

Veerle Waekens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

5

Hoe je best reageert...
...wat je best kan doen..

- Wat is stotteren precies?
- Hoe ontstaat stotteren?
- Hoe ontwikkelt stotteren zich?

29/10/2012

Veerle Waekens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

6

Stotteren: vragen en antwoorden

- Wat is stotteren?
- Waarom vroeg detecteren?
- Waarom stotteren vroeg behandelen?
- Conclusies uit wetenschappelijk onderzoek.

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

7

Feiten.

- **5% van alle kinderen begint ooit te stotteren**
- **Meestal tussen 2 en 5,6 jaar met een piek op 3jaar**
- **Het kan ineens heel hevig of geleidelijk beginnen**
- **Jongens drie tot vier keer meer dan meisjes**
- **Niemand is honderd procent vloeiend**
- **Neurologische aanleg met een samenspel van temperament en externe invloeden**

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

8

J.Scot Yarus, 2006 & 2010

- Stotteren is genetisch bepaald: 'stottergenen': GNPTAB
 - Familiaal voorkomen
 - geslacht
- Omgeving is belangrijk, maar niet de oorzaak van het stotteren
- Er zijn altijd reacties op stotteren
 - Van het kind zelf
 - Van de omgeving
- 75% van de kleuters herstelt
- Bijkomende taal- en spraakstoornissen verhogen het risico

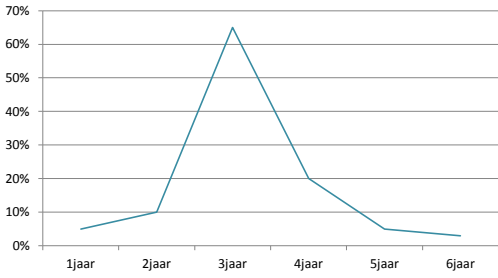

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

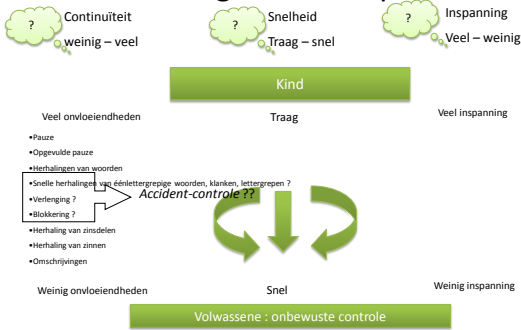
9

Leeftijdsrisico voor begin(Yairi)

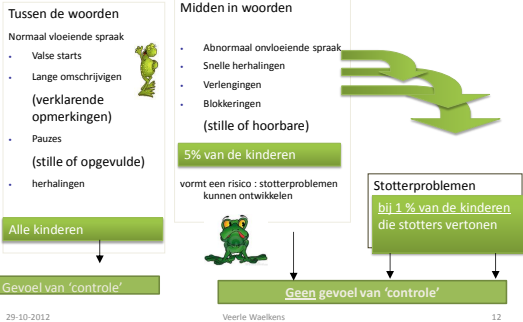
29-10-2012 Veerle Waelkens 10

Ontwikkeling vloeiend spreken

29-10-2012 Veerle Waelkens 11

Normale onvloeiendheden versus stotteren

29-10-2012 Veerle Waelkens 12

Video fragmenten normale onvloeiendheden of stotteren

- Gevoel van controle ↔ controleverlies
- Tussen woorden ↔ in woorden
- Functie ↔ geen functie

Maurits Bas

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

13

Aanleg – uitlokkers- instandhouders

ZWAKKE AANLEG VOOR TIMING VAN SPRAAKBEWEGINGEN

HERHERHERHALEN en VVVVVVERLENGEN, BLOKKEREN
(=adequate coping)

Het kind vergelijkt zich met anderen en besluit : "ik wil ook niet stotteren !

VECHT	VLUCHT	BEVRIES
Stotteren wordt krampachtiger (meebewegen)	Stotteren wordt toegedekt (angst vermijden)	Stotteren wordt langduriger (langer en gespannen blokkeren)

OMDAT HET ZO NIET LUKT OM NIET TE STOTTEREN :
TOENEMENDE SPANNING (moeilijke timing)

29-10-2012

Veerle Waelkens

14

Wat betekent dit?

- Kinderen
 - gaan stilstaan bij hun spreken
 - krijgen opmerkingen die helpend en goed bedoeld zijn: "trager, denk eerst eens na..."
 - krijgen reacties van leeftijdsgenoten: "'t zal weer lang duren",
 - of verliezen de beurt...
- Spreken wordt zo onaangenaam
- Spreeksituaties worden onaangenaam
- Er ontstaat een negatief geladen beleving
 - Stottermoment → spreeksituaties → spreken

29-10-2012

Veerle Waelkens

15

Gevolg:

- Spanning en frustratie neemt nog toe
- Stotteren neemt toe
- Gevoel van controleverlies breidt uit

29-10-2012

Veerle Waelkens

16

Wat te doen?

Tijdig signaleren!

Voordat er een stotterprobleem ontstaat, want ouders kunnen mee voorkomen dat de evolutie naar een stotterprobleem ontstaat of kunnen het kind ondersteunen om het probleem af te bouwen!

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

17

Vroeg herkennen en actie ondernemen : recente bevindingen.

- In veel gevallen help je chronisch stotteren voorkomen (Curlee 1999, Onslow & Packman 1999, Reardon & Yaruss 2003, Yaruss et al 2006)
 - Scheppen van een optimaal klimaat waarin de spreektiming van je kind kan rijpen
- In de meeste gevallen gaat het om korte interventies

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

18

Waarom vroeg ingrijpen?

- Stotteren begint voor 4 jaar
- Normale onvloeiendheden en stotteren
- Stotteren begint vaak na een periode van boven gemiddeld of goed praten
- Wat ervaart het kind?
- Hoe bewust is het kind?
- Gevolgen van dit bewustzijn voor het kind en therapeuten

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

19

- Wat betekent een kind dat stottert voor de ouders?
- Wat met angst?
- Wat met aanleg?
- Zal elk kind met aanleg zijn hele leven stotteren?
- Wat zijn de risico factoren?
 - 3 : taal/ motorisch / temperament +
 - Waarom deze?

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

20

Belangrijkste factoren om de stap naar een stotter-therapeut te zetten :

- Familiaal voorkomen
- On-evenwicht tussen taal- en motorische ontwikkeling
- Bijkomende spraak- en taalproblemen (kwetsbaar taal- of motorisch systeem)
- Een hoge gevoeligheid voor fouten maken of voor onvloeiendheden / temperament
- Ouders maken zich zorgen
- Meer dan 3 maanden aanhoudend stotteren

29/10/2012

Veerle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

21

Merk op:

- We vermelden geen frequentie

- We geven altijd uitleg aan de ouders!
 - Ouders hebben vragen!
 - Wij hebben antwoorden!

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

22

Stotteren: de tips

Die worden besproken met de ouders, getoond en geëvalueerd samen met de ouders

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

23

Gezinsgerichte therapie voor jonge kinderen die stotteren.

Yaruss & Reardon, 2006 e.a.

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

24

Waarom?

- Baby's, peuters en kleuters leren **alles** van model
- Ouders zijn het belangrijkste model
- Voor elke ontwikkelingstaak biedt de ouder model
- Voor elk probleem biedt de ouder hulp

- Model werkt!

- Spreken – spreektechniek – **maar ook** hoe om te gaan met...

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

25

Hoe?

- Individuele sessie en / of groepsessies met de ouders
- → altijd: vragen en antwoorden en tips
- **Doel**: ouder wordt zelfzeker en trefzeker (= co-therapeut)

- Individuele sessies met de kleuter + ouder (en soms met broer-zus)
- → soms
- **Doel**: kind praat gemakkelijk met NOV of losse gemakkelijke stotterers en hanteert deze optimaal

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

26

Wat? → = individueel bepaald!

Systematische aanpak vanuit verschillende hoeken.

- ♦ Verminderen/voorkomen van onprettige gevoelens
- ♦ Verminderen en ombuigen van negatieve ideeën over spreken en stotteren
- ♦ Voorkomen en afbouwen van reactieve stotterverschijnselen: duwen, vechten, vermijden
- ♦ Ontspannen en adequaat leren hanteren van overblijvende stottermomenten
- ♦ Stottercontrole
- ♦ Probleem oplossende vaardigheden

29/10/2012

Verle Waelkens Wereldstotterdag 20 oktober 2012

27

Dank u voor je aandacht!

Vragen?

Neem gerust de foldertjes mee! Zo kan je alles nog eens rustig nalezen!

29/10/2012

Verle Waelken's Wereldstotterdag 20 oktober 2012

34
